

תקות מנחם

גיליון מס'

י"ל לקראת ש"פ במדבר
ב' סיון
ה' תהא שנת עליון
5770 - ה'פרצת

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ה"ג) שי"ל בעז"ה על סיומי הרמב"ם
ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם, להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר המדע - ג'

מחזור כ"ט שנת הז"ך

בעז"ה יום ב' פרשת במדבר כ"ו אייר ה' תהא שנת עליון - 5770 - ה'פרצת

סיום הלכות עבודת כוכבים וחוקות עובדיה והתחלת הלכות תשובה

וסיום הלכות תשובה וכל ספר המדע ספר הא', והתחלת ספר הב' ספר אהבה - הלכות קריאת שמע

שבת שהיא שקולה כנגד עבודה זרה [כמו שאומר הרמב"ם בהלכה האחרונה של הלכות שבת, וז"ל: "השבת ועבודה זרה כל אחת משתייהן שקולה כנגד שאר כל מצות התורה. והשבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם. לפיכך כל העובר על שאר המצוות הרי הוא בכלל רשעי ישראל. אבל המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד ע"ז, ושניהם כגוים לכל דבריהם" (עכ"ל הרמב"ם ע"פ הגמרא בחולין⁸, שהמומר לחילול שבת בפרהסיא הוא כמומר לע"ז ששניהם כמומרים לכל התורה כולה)].

[ואד"ש מסביר בליקוטי שיחות⁹ שהסיבה לטעותו של העבד שהותרו לו ג' עבירות הני"ל; א) חילול שבת - היות ועובד אצל הגוי ומשעובד לו וטועה שהותרה לו העבודה בשבת אצל רבו, ובעקבות כך בכלל חילול שבת. ב) גילוי עריות - היות והדין שמוטר רבו מוסר לו שפחה כנענית להוליד ממנה וולדות, טועה שהותר לו בכלל גילוי עריות. ג) עבודה זרה - העבד טועה (ע"פ דברי הזוהר בריש פרשת בהר) שאם משעובד לעול גוי הוא פטור מ"עול מלכותא דלעילא".]

אבל קשה איפה מרומז גילוי עריות בפסוקים אלה; עבודה זרה וחילול שבת כתובים במפורש, אבל לא ג"ע! והישי למורא" מבאר (ע"פ הי"משכיל לדודי) שזה "מרומז בכפל לשון הכתוב, "לא תעשו לכם אלילים" ו"פסל ומצבה לא תעשו לכם", וכתוב בזוהר בתחילת פרשת קדושים שכשהלך רבי שמעון בעיר ועברו נשים מקושטות היה משפיל את עיניו ואמר לריעו "אל תפנו אל האלילים", הרי ש"לא תעשו לכם אלילים" רומז על "גילוי עריות".

אך מוקשה לי איך אפשר לפרש זאת בפירשיי שהוא על טהרת "פשוטו של מקרא", ואיך בפש"מ מרומז ג"ע במילים "לא תעשו לכם אלילים"?!].

לא תלכו בחוקות הגוי

ג. הקשר של הלכות "עבודה זרה וחוקות עובדיה" לפרשת בחוקותי, אולי אפשר לומר;
"חוקות עובדיה" הם הי"לעומת זה" וההיפך של "בחוקותי תלכו".
והדבר בולט גם בפנים ההלכות שאת דיני חוקות הגויים (לא ע"ז)

שימוש לעבודה זרה

א. את הלכות עבודת כוכבים וחוקות עובדיה התחילו ביום ועש"ק פרשת בהר בחוקותי וי"ל הקשר גם לפרשת בהר וגם לפרשת בחוקותי;

בסיום פרשת בהר מדברת התורה ע"ד מי שנמכר לעבד ל"עקר משפחת גר"י ואומר על זה רש"י ד"ה "משפחת גר. זה הגוי, כשהוא אומר ל"עקר" זה הנמכר לעבודה זרה עצמה, להיות לה שמש ולא לאלוהות, אלא לחטוב³ עצים ולשאוב מים".

ולפני זה בפסוק, על המילים "ומך אחיך עמו" אומר רש"י "מי גרם לו שימוך דיבוקו עמו, על ידי שלמד ממעשיו" (שהם ע"ז וחוקות עובדיה).

לא תעשו לכם אלילים

ב. ואח"כ בסיום הפרשה ממש, בפסוק שלפני האחרון⁴ נאמר: "לא תעשו לכם אלילים, ופסל ומצבה לא תקימו לכם, ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה, כי אני ה' אלוהיכם".

ובפסוק הבא⁵: "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'", ואומר ע"ז רש"י ד"ה "לא תעשו לכם אלילים, כנגד⁶ זה הנמכר לגוי, שלא יאמר הואיל ורבי מגלה עריות אף אני כמותו, הואיל ורבי עובד עבודה זרה אף אני כמותו, הואיל ורבי מחלל שבת אף אני כמותו, לכך נאמרו מקראות הללו".

היינו שבפסוקים האחרונים של הפרשה ו"הכל הולך אחר החיתום"⁷ מדובר בענין של עבודה זרה וההימנעות ממנה, וחילול

* גליון 200 - להעיר ש-200 מתאים עם מאחז"ל "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, מי שיש לו מאתיים רוצה ארבע מאות, היינו כפליים לתושיה! ובגליון מדובר ע"ד הלכות תשובה, שחז"ל אומרים ע"ז ומובא באגרת התשובה: "הי רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים, פרק אחד יקרא ב' פרקים", היינו שהתשובה באופן של כפליים לתושיה! (ועיין ע"ז במסגרת בסוף הגליון).

1 כה, מז.

2 ערכין לב, ילקו"ש תרס"ז.

3 קידושין כב, בבא מציעא עא, א. ילקו"ש תרס"ז.

4 כו, א.

5 פסוק ב.

6 ספרא, ילקוט שמעוני תרס"ט.

7 ברכות יב, א.

8 חולין ה, א.

9 לקו"ש ח"ז פר' בהר ב' עמ' 177.

פוחת הרמב"ם בתחילת פרק י"א¹⁰ במילים: "אין הולכין בחוקות העובדי כוכבים ולא מידמין להם לא במלבוש ולא בשיער וכיוצא בהם שנאמר¹¹: 'ולא תלכו בחוקות הגוי', ונאמר: 'ובחוקותיהם לא תלכו וכו'". היינו, שהרמב"ם נוקט בלשון ובפסוקים שלשונם דומה לפרשת בחוקות; שהתיקון נגד הליכה בחוקות הגוי, וה"לעומת זה" בקדושה: "אם) בחוקותי תלכו"; שהולכים מוסיפים ומתקדמים מחיל אל חיל ("תלכו") בחוקות ה'.

בחוקותי - חקיקה - חרות על הלוחות

ד. ולהלן הביאור ע"פ חסידות;

בחסידות מבואר (מתחיל מד"ה בחוקותי בלקו"ת) ש"בחוקותי" מלמדנו שהתורה צריכה להיות אצל האדם באופן של "חוקים"; **אותיות החקיקה**, שההפרש בין אותיות הכתיבה לאותיות החקיקה, שאותיות הכתיבה הן נוספות על הדבר שנכתב עליו, משא"כ אותיות החקיקה הן מאוחדות ונעשות דבר אחד עם הדבר שנחקק עליו, כך שאי אפשר להפריד ביניהם. שמורה על התאחדות מושלמת וביטול מושלם של האותיות עם הלוח. דבר שמורה על ביטול והתאחדות של היהודי עם הקב"ה ושהתורה חקוקה בו ואי אפשר להפריד ביניהם ומתבטא במיוחד ב"חוקים" שלמעלה מטעם ודעת [וזו ההוראה שלומדים מהלוחות שעשרת הדברות חקוקות בהן כנאמר¹²: "חרות על הלוחות", ואומר רש"י: "לשון חקוק" (ובפסוק קודם כתוב¹³: "לוחות כתובים משני עבריהם, מזה ומזה הם כתובים") וחז"ל אומרים ע"ז במשניות מסכת אבות¹⁴ ובמסכת עירובין¹⁵: "אל תקרי חרות אלא חירות, שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה". ובמדרש רבה¹⁶ כתוב: "חירות ממלאך המוות", ובזוהר¹⁷ כתוב "חירות ממלאך המוות, ומשעבוד גלויות ומכל מרעין בישין דעלמא", ובמ"א כתוב "חירות מיצר הרע", שהמשמעות של כל הנ"ל, שאם באדם חקוקה התורה וחדורה מכל עבר והוא בטל לתורה, ו**מציאות אחת** איתה ועם הקב"ה התורה לא תשכח והוא **בן חורין** ומשוחרר ממלאך המות, מהיצר הרע, מהגלויות וכל מרעין בישין].

ועד"ז ההוראה הרוחנית מעבודה זרה שיהודי צריך להיות כולו בטל לה' ולא יהיה לו שום מציאות לעצמו כי הכל בטל לה' ו"אין עוד מלבדו" [וכמבואר בחסידות (מתחיל מ"שער היחוד והאמונה" לאדמו"ה"ז בתניא¹⁸ שמשמעות "אין עוד מלבדו"¹⁹ ו"אין עוד"²⁰, לא רק שאין עוד אלוקים, אלא שאין שום דבר חוץ מה' אפילו באופן של **עוד** וטפל], ואם חושבים על דבר שהוא מציאות לעצמו, זה מעין ע"ז. וכן אדם שמרגיש את עצמו למציאות בפני עצמו אינו בטל בתכלית להקב"ה, הוא מעין ע"ז.

וזוהו הפירוש החסידי של "**עבודה זרה**"; עבודה זרה לו; היינו אם אינו בטל לגמרי בביטול מוחלט לה'.

"וממדבר מתנה"

ה. הקשר של הלכות ע"ז לפרשת "**במדבר**" אפשר לומר; "**במדבר**" מלמדנו שעם ישראל היו במדבר ושם קיבלו את התורה, וחז"ל אומרים על זה שדווקא אם אדם עושה את עצמו כמדבר בביטול

מוחלט אז הוא כלי וראוי לקבל את התורה. וכמו שהגמרא אומרת במסכת עירובין²¹ (ובנדרים²²) "אמר רב **מתנה** מאי דכתיב: '**וממדבר מתנה**'; אם משים אדם עצמו כ**מדבר** זה שהכל **דשין** בו, **תלמודו מתקיים בידו**, ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו"..." מאי דכתיב 'וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות'²³ ומבמות הגיא, אמר ליה כיון שעושה האדם את עצמו כ**מדבר** שהכל דשין בו (ובנדרים הגירסא: "שהוא מופקר לכל") תורה ניתנה לו **במתנה**, שנאמר '**וממדבר מתנה**', וכיון שנתנה לו במתנה נחלו אל, שנאמר 'וממתנה נחליאל', וכיון שנחלו אל עולה לגדולה שנאמר 'ומנחליאל במות'. ואם מגיס לבו (ובנדרים הגירסא: "ואם הגביה עצמו"), הקב"ה משפילו שנאמר (בפסוק הבא²⁴) 'ומבמות הגיא (ובנדרים הגירסא: "ולא עוד אלא ששוקעין אותו בקרקע שנאמר 'ונשקפה על פני הישימון'), ואם חוזר בו הקב"ה מגביהו שנאמר 'כל גיא ינשא'" [וגם **סיני** מורה על ענוה, שבו נגלה הקב"ה **בסנה**, ע"ש "עמו אנכי בצרה"].

היינו שכדי להיות כלי לקבלת התורה צריך להיות **בביטול** מוחלט לגמרי שאינו מציאות לעצמו [ולהעיר ששם המ"ד של ענין זה הוא "**רב מתנה**", קשור עם קבלת התורה **במתנה**].

ונפשי כעפר לכל תהיה

ו. ולכן קוראים את פרשת "במדבר" לפני חג השבועות, להורות שדווקא ע"ז מצב של **במדבר**, הפקר וביטול מוחלט, לכן ע"ז מקבלים את התורה כמ"ש²⁵: "ונפשי כעפר לכל תהיה [היינו שהוא בביטול מוחלט כעפר, אז] **פתח** לבי בתורתך", היינו שע"י הביטול המוחלט תהיה **פתיחת** הלב מחדש לתורה!

ומבאר אד"ש בשיחה, שלמרות שגם לפני התפילה למד תורה, ולפני התפילה ב"פאפארענט" אומרים פסוקי קרבנות ומשניות "איזהו מקומן", אעפ"כ ע"י הביטול המוחלט של שמונה עשרה, ובסופו (בשיאו) אומרים ונפשי **כעפר**, יגיע עכשיו לפתיחה חדשה, היינו פתיחה שלא בערך גם לגבי התורה שלמד מקודם, וככה זה בכל תפילת שמונה עשרה, מחיל אל חיל.

ואמנם הסיבה שכתובה בגמ' במגילה²⁶, לסדר הפרשיות שקוראים בחוקותי לפני שבועות כדי ש"תכלה שנה וקללותיה" (כמו התוכחה של פרשת כי תבוא לפני ר"ה, כי גם שבועות היא שנה חדשה שנידונין פירות האילן, והתוספות אומרים שרוצים לקרות במדבר קודם שבועות כדי להפסיק ולקרות שבת בפרשה אחרת שבין הקללות ליו"ט (וכן בר"ה).

אבל אומר אד"ש שבתורה אין דברים בדרך ממילא, ואם מפסיקים דווקא בפרשת **במדבר**, סימן שיש קשר בין במדבר לקבלת התורה, כדלעיל.

אתה למד להבין ולהורות

ז. סדר ההלכות האחרונות של ספר המדע ברמב"ם כך: הלכות תלמוד תורה, הלכות עבודה זרה, והלכות תשובה. ובפשטות ההסבר שע"י לימוד התורה יודעים מה נקרא עבודה זרה, וזה היה תחילת לימוד התורה, כמ"ש הרמב"ם בתחילת הלכות עבודה זרה²⁷ שאברהם אבינו השפיע על אלפים ורבבות ולימדם על השלילה דעבודה זרה, וע"ד האמונה בה': "וישתל בליבם העיקר הגדול הזה וחיבר בו ספרים, והודיעו ליצחק בנו, וישב יצחק מלמד ומחזיר,

21 עירובין נד, א.

22 נדרים נה, א.

23 חוקת כא, יט.

24 פס' כ.

25 ב"אלוקי נצור" בסיום תפילת שמו"ע.

26 מגילה לא, ב.

27 הלכות עכו"ם פ"א ה"ג.

10 ה"א.

11 קדושים כ, כג.

12 תשא לב, טז.

13 פסוק ט.

14 אבות פ"ו מ"ו.

15 עירובין נד, א.

16 שמו"ר פמ"א, ט"ו.

17 ז"ח רות פג, א.

18 שעה"ה פ"ו.

19 ואתחנן ד, לה.

20 פסוק לט.

בו, כמ"ש הרמב"ם³⁶ ש"יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם".

במדבר סיני עשו תשובה

י. רואים השגחה פרטית **נפלאה!**;

את הלכות תשובה מסיימים ב"ח **סיון**, ו"ביום הזה באו מדבר סיני", וכתוב במפורש **שביאתם היתה בתשובה!**;
על המילים "**ויסעו מרפידים**" אומר רש"י (מהמכילתא): "להקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני, מה ביאתן למדבר סיני **בתשובה** [ומפרש ה"גור אריה" כמו שאומרים "כאיש אחד בלב אחד"]³⁷, אף נסיעתן מרפידים **בתשובה** [ומפרש הגוי"א, התשובה על שברפידים "רפו ידיהם מדברי תורה והמצוות"] והמכילתא מוסיף: "דבר אחר, הקיש ביאתם למדבר סיני לנסיעתם מרפידים, מה נסיעתן מרפידים מכעיסים למקום ולשעה קלה **עשו תשובה** ונתקבלו, אף ביאתם למדבר סיני היו מכעיסין למקום ולשעה קלה **עשו תשובה** ונתקבלו!".

בחג השבועות תשובה כר"ה ויהי"פ

יא. ולהעיר ממ"ש ב"היום יום" ע"ד התשובה הקשורה בחג השבועות והדמיון לר"ה ויום הכיפורים;
ב"היום יום" של **ג' סיון** כתוב:
"המעין בשיטת תוד"ה תורה (שבת פט, א) יבין שחג השבועות הוא זמן עת רצון למעלה, והשי"ת מטריד את המקטרג על עם ישראל, בדוגמת הטרדתו בשעת התקיעות **בר"ה** ויום הקדוש **צום כיפורים**".
ולמחרת ב"היום יום" **ד' סיון** כתוב:
"חה"ש הוא זמן המוכשר לעשות הכל לטובת לימוד התורה והעבודה ביראת שמים, וכן להתעסק **בתשובה**, בהנוגע לתורה באין מפריע משטן המקטרג, בדוגמת זמן התקיעות בר"ה ויום הקדוש צום הכיפורים".

"תקות" חוט השני"³⁷

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בפרשת בהר ע"ד העבד שנמכר לעקר משפחת גר - שמש לעבודה זרה.
- ב. בסיום הפרשה - לא תעשו לכם אלילים.
- ג. לא תלכו בחוקות הגוי - התיקון "בחוקותי תלכו".
- ד. בחוקותי - אותיות החקיקה, ושליטת עבודה זרה - ביטול מוחלט לה".
- ה. במדבר - ביטול מוחלט, כלי לקבלת התורה, וממדבר מתנה.
- ו. בפרשת בחוקותי - תשובה; והתודו עוונם, או אז יכנע לבבם הערל.
- ז. תשובה וביטול כמדבר.
- ח. במדבר סיני עשו תשובה.
- ט. בחג השבועות - התשובה כר"ה ויהי"פ.

* * *

ויצחק הודיע ליעקב ומינהו ללמד, וישב מלמד ומחזיר כל הנלוים אליו. ויעקב אבינו לימד בניו כולם, והבדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצוות אברהם, וציוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה, כדי שלא ישתכח הלימוד. והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלוים אליהם, ונעשית בעולם אומה שיודעת את ה' וכי"י [וכן הדין ש"אתה למד על ע"ז"י כדי להבין ולהורות על שלילת עבודה זרה].

היינו שעיקר לימוד התורה והתחלתו בענייני ע"ז ושלילתה, ומה נקרא ע"ז, עד כדי שאומרת הגמ'²⁸: "מסכת) דעבודת כוכבים דאברהם אבינו **ד' מאה פירקי** היין, ואין **חמישה** תנן". היינו שבזמן אברהם אבינו ובדורות אחריו היו צריכים ריבוי עצום של פרקים וענינים לבאר ולשלול כל סוגי הע"ז שהיו אז (**פי 80** ממסכת ע"ז שלנו, וי"ל שאבותינו הצליחו לבטל ולשלול ריבוי גדול של סוגי עבודה זרה ולכן אין צורך יותר ללמוד על כל אלה, היינו שהעולם מתעדן ומתחזק בהאמונה בה', ומתכוון להאמונה השלימה שתהיה בביאת המשיח כמ"ש הרמב"ם בהלכות מלך המשיח בסיומם²⁹ "ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד... שנאמר³⁰ "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" וכן נאמר על הימים לעת"ל: "כי כולם ידעו אותי" אבל בימי אברהם אבינו זה היה עיקר לימוד התורה, שלילת הע"ז כי זה היה לפני שקיבלו את המצוות האחרות.
ואחרי הלכות ע"ז באים הלכות תשובה כי עיקר והתחלת התשובה היא על ע"ז. כי הפסוק "ושבת עד הוי' אלוקיד" שכתוב בפרשת נצבים³¹, נאמר על המצב שיהודים הודחו בגוים ועבדו שם ע"ז³² וע"כ עושים תשובה. ובהמשך לזה באה התשובה גם על חטאים בשאר מצוות התורה.

והתודו את עוונם

ח. הקשר של הלכות תשובה לפרשת **בחוקותי** (כי הרי לומדים הלכות תשובה בשבוע המתברך מפרשת בחוקותי);
המטרה של התוכחה והעונשים, שיהודים יעשו תשובה ויחזרו מדרכם, וכמ"ש בפסוקים בפרשת בחוקותי³³: "והתודו את עוונם ואת עוון אבותם במעלם אשר מעלו בי, ואף אשר הלכו עמי בקרי", והרי **היודי** הוא **עיקר** במצות התשובה, כמ"ש הרמב"ם בתחלת הלכות תשובה³⁴ ואח"כ בפסוק הבא נאמר³⁵: ". או אז יכנע לבבם הערל, ואז ירצו את עוונם", היינו שכל ענין התוכחה והקללות כדי שיעשו תשובה.

תשובה וביטול

ט. כפי שכתבנו לעיל, קוראים את פרשת **במדבר** לפני חג השבועות שהאדם צריך לעשות עצמו **כמדבר** בביטול מוחלט, ואז הוא כלי לקבל את התורה, וכמו במדבר סיני, כשהגיעו למדבר הם עשו תשובה (כדלקמן) על הענינים שהיו ברפידים ובמסה ומריבה, כך הדרך והתנאי לקבל את התורה דווקא אחרי עשיית התשובה על הענינים השליליים שבעבר.

ותשובה מוחלטת שהוא בביטול מוחלט להקב"ה כמו התשובה שהוא שב לגמרי ומתאחד עם הקב"ה. וזהו ענין ה"מדבר" שאינו שום מציאות לעצמו, שזוהי ההרגשה שמגיע אליה הבעל תשובה, ועד כדי כך הוא בטל ומתאחד עם הקב"ה ושב אל הדביקות, שאנו בטוחים

28 ע"ז יד, ב.

29 הלכות מלך המשיח פ"ב ה"ה.

30 ישעיה יא ט.

31 נצבים ל, א-ב.

32 כט, כה.

33 כו, מ.

34 הל' תשובה פ"א ה"א.

35 פסוק מא.

36 פ"ב ה"ב.

37 יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בע"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשווה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

סיום הלכות קריאת שמע, תפילה וברכת כהנים

קיצור הקשר לפרשת השבוע והתאריך של סיום הלכות קריאת שמע ביום ש"ק ב' סיון, וסיום הלכות תפילה וברכת כהנים ביום ה' פר' נשא ב' דחג השבועות

א. בר"ח סיון ולמחרתו לומדים את הלכות קריאת שמע שענינה האמונה ואחדות הוי' ואלו ימי ההכנה לחג השבועות בהם קיבלנו וקוראים את עשרת הדברות המתחילים "אנכי הוי' אלוהיך", ו"לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני וגו'".

ב. לומדים ומסיימים את הלכות ברכת כהנים ביום ב' פר' נשא ב' דחג השבועות וברכת כהנים היא שיעור החת"ת של יום ד' (רביעי) דנשא א' דחג השבועות (המשך ופרטים בגיליון הבא בעז"ה).

בענין חוקות הגוים

כשהיינו ב"קבוצה" בשבת פר' ראה ה'תשכ"ח דיבר אד"ש על פירש"י על הפסוקים המדברים על ביטול הע"ז בארץ ישראל שנאמר³⁸ "ונתצתם את מזבחתם וגו' ופסילי אליהם תגדעו וגו': לא תעשון כן לה' אלוהיכם", ומפרש רש"י (מהספרי) "אזהרה לנותן אבן מן המזבח, אמר רבי ישמעאל וכי תעלה על דעתך שישאל נותצין את המזבחות, אלא שלא תעשו כמעשיהם ויגרמו למזבח אבותיכם שיחרב".

ושואל אד"ש מה הפירוש לא תעשו כמעשיהם, אם הכוונה על דברים שאסורים מדאורייתא לא צריכים על זה פסוק מיוחד כי הדבר אסור, ואפילו אם מדובר באיסור דרבנן או "מנהג ישראל שתורה הוא"; אלא מסביר אד"ש מה"מ; מדובר על דברים שלא אסורים לא מדאורייתא ולא מדרבנן ואפילו לא במנהג ישראל אלא בדברים המותרים לגמרי, ושם בוחנים את היהודי אם מתנהג בעדינות כיהודי, או בצורה גסה כמו הגוים, דבר שיגרום לחורבן הקדושה ובית המקדש.

בקשר לגיליון ה-200

מי שיש לו מאתיים רוצה ארבע מאות!

אד"ש מה"מ שינה את היחס למאמר חז"ל זה, שבמקורו מתייחס לנטיות ותאוות השליליות של האדם שהוא תמיד תאוותן ואינו מסתפק ואינו מאושר עם הדברים הגשמיים שיש לו, ויש לו "עיניים גדולות" ותאב לעוד ועוד. כי המאמר הזה אומר: "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, ומי שיש לו מאתיים רוצה ד' מאות".

אבל הרבי שינה את היחס לפתגם חז"ל זה, ואומר שאם הדברים אמורים בנטיות ותאוות החומרניות, שהאדם אף פעם לא מרוצה ולא מסתפק במה שיש לו ותאב תמיד ליותר ויותר. ואומר אד"ש שבדאי יכולים לצריכים לנצל כח ונטיה זו לדברים שבקדושה, שאף פעם לא להסתפק במה שהשיגו ולשאוף לפחות לכפול.

ועד כדי דך שיש צעירים שלא יודעים וחושבים שפתגם זה נאמר ומדגיש את הצד הטוב והחיובי של האדם [ואולי בגלל שכבר קשורים לימות המשיח, ולכן מדגישים הצדדים החיוביים שבוה].

א. ב"חלוקת השטרות לצדקה" בא' מימי א' [וכך קרא לזה אד"ש מה"מ, ואולי לכן חילק בימי א' בשבוע כ' יום א' שייך לספירת החסד ולכן נבראו בו האור והמים, שזהו אולי הטעם התוכני שעשה זאת בימי א' (ולא רק טעם טכני שאנשים לא עובדים אז)].

ופעם באתי לרבי והצגתי את ראש עיריית אריאל מר רון שיחי' נחמן והוא סיפר לאד"ש שיש בעירו 3,000 ילדים, ואד"ש אמר לו: "אני כבר מחכה לשמוע שיש 6,000 ילדים!" [הוא היה מאוד חביב אצל אד"ש כי הוא פיתח

ובנה הרבה בארץ הקודש בשומרון, ולכן הרבי דחפו לפעול עוד ועוד!]. וכשהראה לאד"ש ה"פרוספקט" שהדפיס על בניית והתפתחות העיר, אמר לו אד"ש: "אני כבר מחכה ומצפה לגליון הבא!!" (ז.א. שהרבי רוצה שהתפתחות ובניית העיר תהיה בקצב מהיר שכבר יצטרך להוציא גליון חדש). וע"כ ענה לרבי כשהגליון יצא אבוא ואביא לרבי! וע"כ אמר לו הרבי: "אבל לי אין סבלנות לחכות עד שתבוא, ברגע שיצא הגליון שלח אותו מיד לכאן! ואח"כ גם אשמח לראות אותך!...!".

אלפיים תלמידים

ב. כשהלכתי לרבי עם הרב יוסף שיחי' בא-גד, ראש ישיבת נחלים, הוא אמר לרבי שיש לו קרוב לאלף תלמידים בישיבתו, וע"כ אמר לו הרבי: "שיקויים כך מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, ומי שיש לו מאתיים רוצה ארבע מאות! ואני מצפה לכפול תלמידים!" (ז.א. שהרבי תאוותן לראות הגדלת והתפתחות הקדושה].

ג. ובמאמר זה אפשר לשאול הפשט מה הפירוש "אין אדם מת וחצי תאוותו בידו", הרי חצי יש לו כ"פ, כי תמיד רוצה כפול ממה שיש בידו, וממילא יש בידו החצי.

ואפשר לומר: א) מי שיש לו מנה רוצה עוד מאתיים; היינו שיהיה לו 300 וממילא יש לו רק שלישי. אבל כנראה לא זה הפשט, אלא שרוצה שיהיה לו סה"כ 200, ועכשיו יש לו החצי, כי האדם מתאוה לפי המושגים שיש לו. וכנראה הפירוש: ב) מכיוון שברגע שיהיה לו 200 ישאף ל-400, זה נקרא שגם עכשיו אין לו החצי, כי כל הזמן רוצה עוד ועוד! וההוראה, שבקדושה גם אנו לא נסתפק ונישאר במקום, אלא כל הזמן נשאף לעוד ועוד!

מאכלי חלב בחג השבועות

בחג השבועות נוהגין לאכול מאכלי חלב, וא' הטעמים שכותבים האחרונים כי התורה נמשלה לחלב, כנאמר: "דבש וחלב תחת לשונך". ונשאלת השאלה הרי התורה נמשלה לעוד דברים כמו מים, לחם, שמן, ובפסוק זה גם לדבש, ולמה מדגישים את מאכלי חלב דוקא!?

גם מובא הטכס היות ובמ"ת היו ישראל גרים וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי", וחלב הוא מאכל של תינוק, ונ"ל שזהו לא רק טעם טכני אלא גם טעם תוכני.

ונראה לי לבאר הטעם; בחג השבועות קיבלנו לא כ"כ את לימוד התורה, זה יותר אח"כ, אלא את האמונה ויסודות התורה וראיית אלוהים שזה היה בעיקר עשרת הדברות, והמנהג בשבועות לא כ"כ לימוד התורה, אלא אמירת התיקון ואמירת אותיות התורה, כדי לחזק בנפש את האמונה ויסודות התורה. וזה מסמל החלב כי בזמן היניקה עיקר ההתפתחות של התינוק הוא מהחלב, כי שם נמצאים יסודות המזון (ולא רק מפני טעם טכני, שמתאים לעיכול התינוק) ואנו אומרים שבשבועות מחזקים את יסודות האמונה [ורק אח"כ באים הדרגות האחרות שבתורה, כמו שכשהילד מתבגר אוכל מאכלים כבדים יותר].

לזכות

אליהו בן פריחה שיחי'

לשחרור מלא, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות
נדפס ע"י א' מאנ"ש שיחי'

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בבית הכנסת וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!